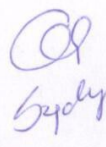

**POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU
WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ**

**PROTOKÓŁ Z KONTROLI PROBLEMOWEJ
NR PS-II.431.3.3.2015**

**Przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Dębnicy Kaszubskiej**

Gdańsk 23 czerwca 2015 r.

I. Warunki organizacji kontroli

Jednostka kontrolowana;

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej (GOPS) w Dębnicy Kaszubskie siedzibą przy ul. Zjednoczenia 26.

Kierownik GOPS: Krystyna Szustak

Obecny Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego: Jolanta Rekowska

Jednostka kontrolująca;

Kontrolę prowadził zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w składzie:

1. Ewa Szczypior – starszy inspektor wojewódzki - kierująca pracami Zespołu, - upoważnienie PS-II.0030.156.2015 z dnia 22 czerwca 2015 r.
2. Małgorzata Szady – starszy inspektor wojewódzki – upoważnienie PS-II.0030.155.2015 z dnia 22 czerwca 2015 r.

Termin kontroli: 23 czerwca 2015 r.

Okres podlegający kontroli: rok 2014.

Podstawy prawne przeprowadzonej kontroli:

- Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31 poz. 206, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 poz. 182, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz.1493, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126 poz. 718)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Zakres kontroli problemowej:

Ocena realizacji zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W szczególności:

1. Opracowanie i realizacja kierunków działań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
2. Powołanie zespołu interdyscyplinarnego oraz realizacja zadań merytorycznych, zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Prowadzenie poradnictwa i interwencji kryzysowej w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Osoby udzielające wyjaśnień;

1. Sekretarz Gminy Dębica Kaszubska- Pan Radosław Krawczyk
2. Kierownik GOPS w Dębicy Kaszubskie – Pani Krystyna Szustak.
3. Obecnie pełniąca funkcję przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI), w ubiegłym roku sekretarza ZI – Pani Jolanta Rekowska.

Przed przystąpieniem do działań kontrolnych dokonano wpisu do książki kontroli oraz poinformowano kierownika GOPS o:

- prawie odmowy podpisania protokołu i obowiązku złożenia na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu, wyjaśnień przyczyn tej odmowy,
- prawie zgłoszenia na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku umotywowanych zastrzeżeń, dotyczących ustaleń zawartych w protokole w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu, o których mowa powyżej, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku wobec zastrzeżeń,
- odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych oraz skierowania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna: § 18 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718).

II. Podstawa do ustaleń kontroli:

Ustaleń do protokołu dokonano na podstawie:

- wglądu i analizy informacji zawartych w dokumentach formalnych i merytorycznych, stanowiących podstawę do wdrożenia i realizacji zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- informacji i wyjaśnień udzielanych przez osoby reprezentujące organ Jednostki Samorządu Terytorialnego, kierownictwo Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- oględzin placówki jako miejsca realizacji zadania (bazy technicznej, lokalowej i kadrowej).

III. Ustalenia kontrolne:

Zadania własne gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Statut GOPS przyjęty Uchwałą Nr XLVI/342/2014 Rady Gminy Dębica Kaszubska z 29 października 2014 r. zawiera w podstawach prawnych zapis o działalności ośrodka na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493, z późn. zm.) i stanowi załącznik nr 1.

W Gminie Dębica Kaszubska, zgodnie z nowelizacją obowiązujących przepisów prawa, Uchwałą Nr VI/31/2011 Rady z dnia 30 marca 2011 r. przyjęto Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2013 oraz tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz warunki jego funkcjonowania (załącznik nr 2). Uchwałą Nr XLII/317/2014 Rady Gminy Dębica Kaszubska z dnia 30 czerwca 2014 r. przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2016 (załącznik nr 3).

Wykonanie obu uchwał powierzono Wójtowi Gminy Dębica Kaszubska. W programie obecnie obowiązującym uznano za cele główne: zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie i zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
2. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy,
3. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
4. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
5. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

W programie określone zostały także źródła jego finansowania pochodzące ze środków budżetu Gminy Dębica Kaszubska, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

W rozmowie z Sekretarzem Gminy – Panem Radosławem Krawczykiem ustalono, że w budżecie gminy w 2014 r. nie wydzielono środków finansowych w rozdziale 85205, ale zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane były w rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi w kwocie 6 740 zł na działania związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014 (załącznik nr 4) oraz w rozdziale 85214 – zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w kwocie 4 060 zł, czyli łącznie 10 800 zł. (załącznik nr 5). Środki te zostały wydatkowane na funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób doznających przemocy, zakup „Teczki procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, realizacje programu „Co zrobić żeby nie bolało” w trzech świetlicach wiejskich oraz na udzielenie schronienia w Domu Interwencji Kryzysowej w Słupsku.

Nie dokonano diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy. Dokonano zaś krótkiej analizy problemów społecznych, w tym problemów dotyczących zjawiska bezrobocia, spożywania alkoholu, korzystania z pomocy OPS, interwencji Policji i zjawiska przemocy w szkołach. W trakcie rozmowy podkreślono trudności wynikające z problemów po byłych PGR-ach, zjawiskiem bezrobocia długotrwałego. Ocenę skali problemu opiera się na podstawie wszczętych procedur Niebieskiej Karty. Zdaniem inspektorów nie odzwierciedla to rzeczywistej skali problemu, szczególnie w planowaniu działań prewencyjnych, kierowanych do środowisk rodzinnych zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Z informacji przekazanych wynika, że w sytuacjach kryzysowych instytucje uprawnione do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, reagują bez zbędnej zwłoki, niosąc pomoc i odpowiednie wsparcie rodzinom. Poza działaniami podejmowanymi w ramach gminnego zespołu interdyscyplinarnego, gmina zapewnia wsparcie psychologiczne i prawne osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W Gminie Dębica Kaszubska zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są w oparciu o działalność utworzonego, zgodnie z art.6 znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 10 czerwca 2010 r. zespołu interdyscyplinarnego, a w obszarze pomocy społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Podstawą jego działalności jest statut, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XLVI/342/2014 Rady Gminy Dębica Kaszubska z dnia 29 października 2014 roku w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy Kaszubskiej (załącznik nr 1). Analizując obowiązujący statut MOPS w okresie objętym działaniami kontrolnymi, inspektorzy stwierdzili odpowiednie zapisy wskazujące na realizację zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Gmina Dębica Kaszubska, poza ośrodkiem pomocy społecznej, posiada ofertę pomocową skierowaną do środowisk rodzinnych dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Osoby doznające przemocy mogą korzystać z Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie przy Urzędzie Gminy raz w tygodniu przez 2 godziny, gdzie mają zapewniony dostęp pomocy psychologicznej terapeuty uzależnień. Pomoc prawną można uzyskać raz w miesiącu w trakcie dyżuru radców prawnych z Fundacji Parasol, która realizuje projekt „Blżej prawa.” Osoby doznające przemocy mogły korzystać z oferty wsparcia Stowarzyszenia „Tama” w Słupsku, a GOPS pokrywał koszty dojazdów do miasta.

Osoby stosujące przemoc nie były kierowane do programów korekcyjno-edukacyjnych tylko do programów leczenia uzależnień.

GOPS realizując zadania z zakresu pomocy społecznej prowadzi pracę socjalną, świadczoną na rzecz klientów pomocy społecznej, będących czasami uwikłanych w przemoc rodzinną. Pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków służbowych udzielają kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy oraz wsparcia osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie.

W Gminie Dębica Kaszubska podejmowane są działania profilaktyczne na terenie szkół w ramach zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych, skierowane do wszystkich uczniów, oraz w świetlicach socjoterapeutycznych do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Policjanci z posterunku w Dębicy Kaszubskiej informują w szkołach i świetlicach o skutkach stosowania przemocy, a także o możliwościach pomocy osobom jej doznającym. Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej na terenie gminy pomagają ofiarom przemocy oraz chętnie współpracują z instytucjami pomocowymi i Zespołem Interdyscyplinarnym.

Funkcjonowanie gminnego zespołu interdyscyplinarnego.

Zespół interdyscyplinarny w Gminie Dębica Kaszubska posiada wszystkie, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, podstawy formalne, umożliwiające podjęcie działalności w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Uchwałą Nr VI/31/2011 Rady Gminy Dębica Kaszubska z dnia 30 marca 2011 r. przyjęto oprócz gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie tryb, sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego (ZI) oraz określono szczegółowe warunki jego funkcjonowania (załącznik nr 2), który zmieniono Uchwałą Nr XLIV/324/2014 Rady Gminy Dębica Kaszubska z dnia 27 sierpnia 2014 w sprawie trybu i sposobu powoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (załącznik nr 6). Zarządzeniem Nr OG/30/2011 Wójta Gminy Dębica Kaszubska z dnia 11 maja 2011 r. powołany został zespół interdyscyplinarny (załącznik nr 7), którego załącznik stanowi Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego określający cele, zadania Zespołu (ZI) i Grup Roboczych (GR).

Dokumentację formalną, niezbędną do rozpoczęcia działalności zespołu, stanowią również aktualne porozumienia Wójta Gminy Dębicy Kaszubskiej z podmiotami, których przedstawiciele weszli w skład zespołu interdyscyplinarnego, zgodnie z art. 9a ust.8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W dokumentacji znajdowały się także oświadczenia tych osób o zachowaniu poufności przetwarzanych danych w procedurze Niebieskiej Karty, co jest zgodne z art. 9c ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W latach ubiegłych umożliwiono szkolenia członkom ZI i GR, zaś w 2014 roku nie miały one miejsca.

Wybór przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego nastąpił na pierwszym posiedzeniu w dniu 19 maja 2011 r. Fakt ten potwierdzony został w Protokole nr 1/2011 z posiedzenia (załącznik nr 8). Przewodniczącym zespołu została pani Emilia Kogut – pracownik socjalny GOPS i pełniła tę funkcję do końca 2014 r, zaś zastępcą został Pan Ireneusz Ziółkowski –działnicowy miejscowego Posterunku Policji, a sekretarzem Pani Jolanta Rekowska- pracownik socjalny GOPS, która obecnie jest przewodniczącą ZI.

Miejscem spotkań zespołu interdyscyplinarnego był gabinet Kierownika GOPS w Dębicy Kaszubskiej przy ulicy Zjednoczenia 26 . Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego w roku 2014 odbyły się tylko trzy razy, a powinno ich być co najmniej cztery, co jest niezgodne z art. 9a, ust 3, pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W analizowanych przypadkach zachowano terminy o których mowa w § 7 i § 8 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. Nr 209, poz. 1245). Każde posiedzenie dokumentowane było protokołem, który zawierał informacje: kto uczestniczył w spotkaniu ZI i czego ono dotyczyło. Powołano 27 GR, które spotkały się 47 razy. Dochowano zasady osobnych spotkań ZI i GR z osobami doznającymi przemocy i stosującymi przemoc gdyż odbywają się one w innych dniach.

W roku 2014 zespół interdyscyplinarny analizował dwadzieścia siedem procedur Niebieskiej Karty, zawarte są one w Rejestrze NK kierowanych do ZI. Wszystkie Karty A sporządził przedstawiciel policji – w trakcie kontroli wskazano na obawę wszczynania procedury przez inne służby, w tym również przez pracowników socjalnych. W ubiegłym roku zakończono dwadzieścia jeden procedur NK, z powodu ustania przemocy w rodzinie. Analiza dokumentacji potwierdziła

zastosowanie zakończenia procedur NK zgodnie z § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta", czyli zakończenie procedury zostało udokumentowane w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Protokół ten zawierał:

- dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura;
- datę rozpoczęcia i zakończenia procedury;
- opis podjętych działań w ramach procedury.

Dokumentacja poszczególnych Niebieskich Kart zawierała zaproszenia i wezwania z potwierzzeniami odbioru, karty C i D, (szczegółowo wypełnione, zawierały ustalony plan pomocy konkretnej rodzinie), dołączone były notatki służbowe pracowników socjalnych, zestawienia działań podjętych przez policję, diagnozę uzależnienia, notatki z uczestnictwa w procesie terapeutycznym dla danej rodziny. Od września 2013 roku ZI i GR korzystają z wzorów dokumentów zgodnie z Teczka Procedur Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (załącznik nr 9).

W Dębicy Kaszubskiej w kontrolowanym okresie tylko raz zaistniała konieczność odebrania dziecka z rodziny przez pracownika socjalnego zgodnie z art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Dokumentacja prac zespołu interdyscyplinarnego była gromadzona w odrębnych teczkach. Zawierały one: rejestr NK, rejestr pism wychodzących z podziałem na lata, rejestr oświadczeń członków ZI i GR, zaświadczenia o ukończonych szkoleniach od 2011r., protokoły z posiedzeń ZI, listy obecności dokumenty związane z formalnymi pracami.

Zaplanowane działania dla poszczególnych członków grupy roboczej, reprezentujących odpowiednią instytucję, wpisywane były do protokołu ze spotkania Grupy Roboczej. W trakcie analizy tych dokumentów stwierdzono, że zawierają wiele informacji dotyczących poziomu realizacji zadań przewidzianych zarówno dla członków ZI/GR, a także osób uwikłanych w przemoc domową. W ocenie zespołu inspektorów taka forma indywidualnego planu pomocy dla rodziny umożliwia ocenę stopnia realizacji założonych planów i umożliwia wprowadzanie zmian w związku ze zmieniającą się sytuacją rodziny.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że dokumentacja gromadzona jest w sposób uporządkowany, kompletny oraz odzwierciedlający w całości przebieg realizowanych zadań wobec poszczególnej rodziny. W ocenie zespołu inspektorów sposób gromadzenia dokumentacji związanej z realizacją procedury Niebieskiej Karty wobec każdej rodziny w odrębnych teczkach umożliwia całościowy wgląd w sytuację danej rodziny i ocenę skuteczności podejmowanych działań na każdym posiedzeniu zespołu interdyscyplinarnego.

W trakcie kontroli analizie poddane zostały wszystkie dokumenty formalne dotyczące procedur Niebieskiej Karty, prowadzonych w roku 2014. W jej efekcie nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jako administrator danych osobowych przetwarzanych w ramach procedury Niebieskiej Karty, dokonał zgłoszenia bazy danych do Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (załącznik nr 10). Całość dokumentacji przechowywana jest w zamkniętej szafie umiejscowionej w pokoju Przewodniczącej ZI w GOPS, zapewniając bezpieczne przechowywanie gromadzonych danych.

Wnioski z kontroli

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości tylko nieznaczne uchybienia w realizacji zadań własnych gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w roku 2014, w tym w realizacji procedury „Niebieskiej Karty”. Reasumując Ośrodek w kontrolowanym okresie prowadził swoją działalność na oczekiwanym poziomie, uzyskując ocenę pozytywną.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Zjednoczenia 26
76-248 DĘBNICA KASZUBSKA
Ident. 006328946, NIP 839-21-67-165

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Ewa Szczyplior
Ewa Szczyplior

Ewa Szczyplior

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Małgorzata Szady
Małgorzata Szady

Gdańsk, 20 lipca 2015 r.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
Krystyna Szustak
Krystyna Szustak
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Kierownik GOPS
Krystyna Szustak

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego
Jolanta Rekowski

Jolanta Rekowski

Protokół sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach – jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi dołączony zostanie do akt kontroli WPS PUW.